

İlkokul Öğretmenlerinin Bireysel Kültür Değerlerine Yönelik Bir Çalışma

A Study on Individual Cultural Values of Primary School Teachers

ÖZET

İlkokul öğretmenlerinin toplumsal düzeydeki kültürel inançları ve bireysel kültür değerlerinin araştırılması amacıyla gerçekleştirilen araştırma mevcut koşulları betimlemek için tasarlanmış tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Ordu/Gölköy'deki ilkokullarda çalışan ve çevrimiçi olarak hazırlanan anket formuna cevap veren 255 ilkokul öğretmeni araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Hofstede'nin kültür değeri boyutları doğrultusunda Yoo, Donthu ve Lenartowicz (2011) tarafından geliştirilen ve Saylık (2019)'ın Türkçeye uyarladığı "Bireysel Kültürel Değerler Ölçeği" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Veriler Google form aracılığıyla toplanmış olup SPSS analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde ilkokul öğretmenlerinin güç mesafesi alt boyutu algısının düşük, belirsizlikten kaçınma ve kolektivizm alt boyutu algısının yüksek, uzun erimlilik alt boyutu algısının çok yüksek, erililik alt boyutu ve bireysel kültür değeri algısının orta düzeyde olduğu; cinsiyet, medeni durum ve branş değişkenine göre ölçek geneli ile bazı alt boyunlarda anlamlı farklılık olduğu ancak eğitim durumu, doğum/kuşak aralığı, mesleki kıdem ve yerleşim yeri değişkenlerine göre ölçek geneli ile bazı alt boyunlarda anlamlı farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmış ve sonuçlardan hareketle çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Kültür, Bireysel Kültür Değeri.

ABSTRACT

In order to use the cultural beliefs and individual cultural values of the primary school existence, the research was carried out with the scanning model to use to describe the existing environments. 255 primary school teachers working in primary schools in Ordu/Gölköy and responding to the online questionnaire form the sample of the research. In line with Hofstede's cultural value dimensions, the "Individual Cultural Values Scale" developed by Yoo, Donthu and Lenartowicz (2011) and adapted into Turkish by Saylık (2019) was used as a data collection tool. The data were collected through the Google form and analyzed using the SPSS analysis program. When the research findings were evaluated, it was determined that primary school teachers' perception of power distance sub-dimension was low, perception of uncertainty avoidance and collectivism sub-dimension was high, perception of long-term sub-dimension was very high, and perception of masculinity sub-dimension and individual culture value was moderate; It was concluded that there was a significant difference in the overall scale and some lower necks according to gender, marital status and branch variable, but there was no significant difference in the overall scale and some sub-neck according to education level, birth/generation interval, professional seniority and place of residence, and various suggestions were made based on the results.

Keywords: Teacher, Culture, Individual Cultural Value

GİRİŞ

Bireyler genellikle bir toplumun içinde doğarlar ve toplumun kültürüne uyum sağlayarak içinde yaşadıkları toplumun birer bireyi olarak yaşamlarını sürdürürler. Bir toplumun yaşamı içerisinde bireyler zaman içinde etkileşime girdikçe o toplumun kültürü ortaya çıkmaktadır (Batmaz, 2023). Kültür; zihnin bir grubu ya da insan topluluğunu diğerlerinden ayırt edecek şekilde toplu programlanması (Hofstede, 1993; akt. Yüksel & Bolat, 2016), bir toplumun yaşam biçimi (Arslan, 2011) şeklinde tanımlanabilir.

Bir toplumun kültürel yapısına bağlı olarak bireysel tutum ve davranışlar farklılık gösterecektir. Bireyin tavır ve davranışlarında dahi; büyüdüğü yöreye ve mensubu olduğu etnik gruba göre farklılıklar vardır (Türker & Karadağ, 2019). İnsanlar belli bir kültürel değerler sistemi oluşturduktan sonra kendi değer sistemleri ile diğer kültürleri karşılaştırırlar ve genellikle kendi kültürlerinden uzak olan kültürleri garip bulurlar (Kiye, 2022). Artan kültürel etkileşim, kültür ve kültürel farklılıkları ön plana çıkarmakta ve önemini artırmaktadır. Aynı kültürden gelen insanlar, aynı sembollerden, kelimelerden, gördüklerinden ve duyduklarından aynı anlamı çıkarırlar (Yeşil, 2013).

Kültür, insanların dış çevreye ve sosyal hayata uyumunu teşvik eder ve belirli durumlarda insanların davranmasını sağlar (Şekerli & Gerede, 2011). Kültür sosyaldır ve süreklidir. Toplumsal sorunlara yönelik çözümlerin bir sonraki

Serhat Korkmaz¹

How to Cite This Article

Korkmaz, S. (2023). "İlkokul Öğretmenlerinin Bireysel Kültür Değerlerine Yönelik Bir Çalışma" International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:9, Issue:111; pp:7135-7146. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/sss.69783>

Arrival: 01 April 2023
Published: 31 May 2023

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Öğretmen, MEB, Ordu, Türkiye. ORCID: 0009-0002-4712-7036

nesle aktarılması kültürün devamını sağlar (Aydın & Uçman, 2019). Toplum gibi kültürün de temel unsuru insandır. Kültür, insan ile insan, insan ile eşya ve insan ile doğa arasındaki ilişkinin ürünüdür. Kültürün yaratıcıları veya yaratıcıları insandır. Kültürü yaratan değil, onu yaşatan ve taşıyarak yeni nesillere aktaran da yine insandır (Arslan, 2011).

Küreselleşmenin etkisiyle insan yaşamının hemen her alanında görülebilen çok kültürlü yapılar, kültür kavramını yönetim, işletme, sosyoloji, psikoloji, sosyal antropoloji vb. birçok disiplinin odağına itmiş durumdadır (Saylık, 2019). Günümüzde çocukların evde daha çok vakit geçirdiği, arkadaşlarıyla oyun oynayamadığı, katı kurallara tabi olduğu ve sosyal bağlarının zayıfladığı fark edilmektedir (Batmaz, 2023). Böylece örgün eğitim düzeyindeki öğretmenlere kültürel değerlerin öğretilmesi, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılmasında sosyal bağlar oluşturmak için önemli sorumluluklar düşmektedir. Ayrıca farklı kültürlerden bireylerin bir arada yaşama oranı arttıkça eğitim alanındaki beklenti ve talepler de doğal olarak değişmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin kültürel değerlere duyarlı olması ve öğrenme ve öğretme sürecinde bu değerleri önemsemesi özellikle önem teşkil etmektedir. Bu çalışmada ilkökul öğretmenlerinin toplumsal düzeydeki kültürel inançları ve bireysel kültür değerleri araştırılmıştır. Toplumsal düzeydeki kültürel inançları ve bireysel kültür değerlerini inceleyen bu çalışmanın literatürdeki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

KÜLTÜR

Bir ulusun dinî, ahlâkî, manevî, estetik, lisânî, iktisadî ve ilmî hayatının uyumlu bütünü (Gökalp, 2022); insanın akılcı ve mantıklı bir varlık olmasına bağlı olarak özgürce tüm amaç ve ideallerini hayata geçirdiği bileşke (Gülmez, 2019); ait olduğu bireyi tutan değerler, inançlar, kimlikler gibi unsurların birleşiminden oluşan toplumsal ve kişisel genetik kod bileşimi (Saylık, 2019) olarak tanımlanan kültür; toprağı ekme, biçme ve üretim vb. anlamları olan Latince “culture” sözcüğünden türetilmiştir. 1900’lerin son çeyreğinde araştırma konusu olan kültür, kavram olarak ilk kez Edward B. Taylor (1871) tarafından kullanılmıştır (Türker & Karadağ, 2019).

Kültür, geçmişten günümüze toplumun tüm değerlerini ifade eden bir kavramdır. Bu kavram toplumun inançlarını, günlük yaşamını, çalışma biçimini, devlet yönetim biçimini, uygulama ve iş yönetimini ve daha birçok alanı doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda kültür, insanları çalışma hayatlarında karşılaştıkları sorunları çözmek için kültürel bir yaklaşım kullanmaya yönlendirir (Kayış & Akkuş, 2020). Her toplum ortak değerlerle hareket eder ve üyelerinin olaylara benzer tepkiler verdiği görülebilir (Koçer ve diğerleri, 2019).

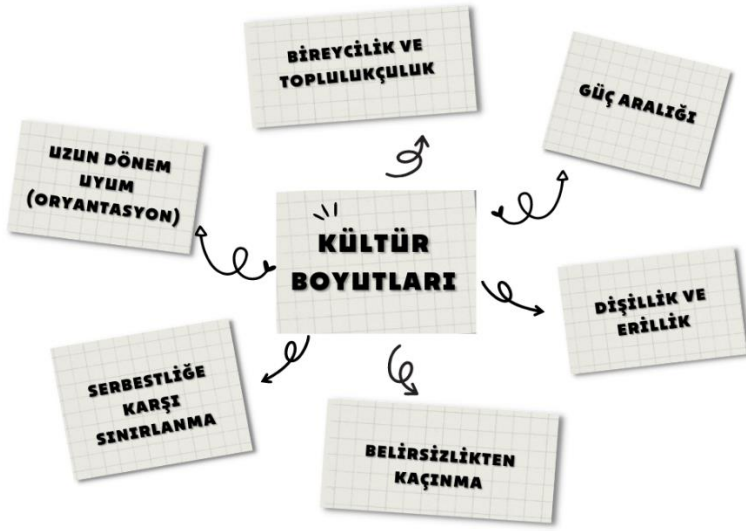
Kültür kavramı, bir toplumun algısı ve yaşamı ile ilgili tüm değerleri içermektedir. Her kültür, kendine özgü toplum/dünya anlayışını yansıtır (Eğinli & Çakır, 2011). İnsanların yaşamlarında başkalarıyla ilişkilerinde davranışlarını yönlendiren tutumları, davranış kalıpları ve inançları vardır (Dursun, 2013). İnsanlar çevrelerini/bağlamalarını kültürel bilgi ve deneyimleri aracılığıyla anlarlar. Sistem, insanların yarattığı canlı bir beden gibidir. Bir toplum gibi sistemin de kendine ait bir sistemi, felsefesi, hikayeleri ve kahramanları vardır (Bulut, 2012).

Kültür Boyutları

Kültür değişken ve dinamiktir. Bir toplumun yapısı, içinde bulunulan zamanın genel akışına ve bireylerin ihtiyaçlarına göre değişip dönüşebilir. Kültür, toplumdaki bireylerin deneyim ve ihtiyaçlarından, olaylardan, olgulardan ve durumlardan etkilenerek boyutlarını değiştirebilir (Göçer, 2012). Her kültürün dışarıdan görünmeyen ve diğer kültürlerden farklı yönleri vardır. Kültür; bireyin yaşamı aile yapısı, eğitimi, teknolojsisi, dini, siyasi durumu, ekonomik ve sosyal çevresi ve imkanları, yaşadığı bölge, coğrafyası, tarihi gibi birçok faktörden etkilenir (Gültekin & Sığrı, 2007). Toplumsal yapılarıdaki davranışsal farklılıklar, ulusların sosyal ve kültürel düzeylerinin yanı sıra bireylerin yaşamlarını da etkiler. Farklı toplumlarda yaşayan bireyler, hayatı ve dış dünyayı farklı şekillerde algırlar (Çarıkcı & Koyuncu, 2010).

Kültürün ülke ve toplum çerçevesinde tasnif edilmesi düşüncesi, 1950 sonrasında başlayıp günümüze kadar pek çok boyutta tasniflendirme yapılmıştır. Kültür boyutları, ulus ya da toplumların ortak sorunları etrafında şekillenmiş ve farklı kültürel profiller oluşturularak toplumların karakter farklılıkları ortaya koyulmaya çalışılmıştır (Gülmez, 2019). ABD’li antropolog Clyde Kluckhohn; 1950’li yıllardaki çalışmalarını yayımladığı “Universal Categories of Culture (1953)” adlı makale ile kültürün evrensel kategorilere ayrılması gerektiğini savunan ilk araştırmacıdır (Doğan, 2015). Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde örgüt kültürü ile ilgili pek çok model oluşturulduğu görülmektedir. Harrison ve Handy, güç kültürü, rol kültürü, görev kültürü ve birey kültürü; Vries ve Miller (1984), karizmatik, paranoid, çekingen, ihtiyatlı ve bürokratik kültür; Cameron ve Quinn (1992) klan kültürü, hiyerarşi kültürü, adhokrazi kültürü ve pazar kültürü; Hofstede (1980) ise bireycilik-toplulukçuluk, güç aralığı, dişillik-erillik ve belirsizlikten kaçınma şeklinde tasniflendirme yapmıştır (Birsell ve diğerleri, 2009; Öncül

ve diğerleri, 2016). Hofstede'nin dört boyutlu kültür tasnifine daha sonra iki boyut daha eklenerek altı boyuta çıkarılmıştır (Curkan, 2021).

Şekil 1. Hofstede'nin Kültürel Boyutlar Teorisi (Saylık, 2019; Curkan, 2021)

Bireycilik ve Toplulukçuluk; sosyaliğin aksine kişilikte insanlar gruplara ayırır. Şahsen, ilişkiler zayıf ve herkes kendini ve yakın ailesini önemsiyor. Toplumsallıkta, bağları doğuştan güçlü olan birey grupları vardır. Bireysellik kültüründe farklı ve benzersiz olmak, sosyal olmak ise ilişki kurmak ve bağlı kalmak ön plandadır (Ceylan ve diğerleri, 2017).

Güç Aralığı; milli kültürün bu boyutu, toplumdaki eşitsizlikle ilgilidir. Bu nedenle, tüm toplumlarda, belirli sınıflar diğerlerinden daha fazla güce sahiptir. Bu nedenle, diğerlerinden daha fazla saygı görürler ve başkalarının davranışlarını etkileme fırsatına sahiptirler. Güç mesafesi (eşitsizliğin kabulü), eşitsizliğin sosyal veya grup kabulü ile ilgili kültürel bir değişkendir (Çarıkçı & Koyuncu, 2010).

Dişillik ve Erillik; maskülenlik/feminenlik boyutu erkek ve kadın özelliklerine bağlı olarak bir kültürün ilişkilendirilebilir veya saldırgan eğilimlerini tanımlar. Maskülen kültürlerde cinsiyet rolleri daha tanımlı ve sabitken, feminen kültürlerde cinsiyetler arasında değer farkı yoktur (Küçükkömürler & Aydın, 2019).

Belirsizlikten Kaçınma; bireylere bahsedilen gücün güç mesafesi, yaş, eğitim, statü, konum, aile gibi faktörlerin topluma göre dağılımını ifade ederken, veri eksikliğinden ve değişimin hızını ve boyutunu tahmin edememesinden duyduğu endişeyi ifade eder (Öncül ve diğerleri, 2016).

Serbestliğe Karşı Sınırlanma; kısıtlama karşısında hoşgörü, insanların hayattan zevk alma konusundaki doğal dürtülerini kontrol etmek veya tatmin etmek için yaptıkları seçimleri ifade eder (Doğan, 2015).

Uzun Dönem Uyum (Oryantasyon); kısa dönem-uzun döneme yönelik olma boyutu, toplumun karşılaşılabileceği sorunlarla baş edebilmek için geçmişle ne kadar bağ kurduğunuzu gösterir. Uzun vadeli odaklı toplumlar, mevcut eylem ve davranışlarının gelecek nesiller üzerindeki etkisini ve değerlerin devamlılığını göz önünde bulundururlar. Önemli olan geçmiş ve bugündür, ne pahasına olursa olsun doğruyu korumak toplumsal bir görevdir (Koçer ve diğerleri, 2019).

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Araştırma, mevcut koşulları betimlemek için tasarlanmış tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama modeli; nesnelere, olaylar, bireyler vb. konu ile ilgili mevcut veya geçmiş tüm verilerin gözden geçirilmesi mantığına dayanır. Buna göre, incelenmekte olan olguya ilişkin parçalanmış veriler toplanıp kategorize ve organize edildikten sonra analiz edilir (Şimşek, 2018).

Evren ve Örneklem

Gerekli izinler alınarak Ordu/Gölköy'deki ilkokullarda çalışmakta olan öğretmenler araştırmanın evrenini; herhangi bir örneklem yöntemi tercih edilmeyip çevrimiçi olarak hazırlanan anket formuna cevap veren tüm ilkokul

öğretmenleri ise araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Örnekleme ilişkin bilgiler aşağıda tablo olarak verilmiştir.

Tablo 1: Öğretmenlerin Kişisel Bilgilerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılım Tablosu

Değişken	Grup	Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	129	50,6
	Erkek	126	49,4
Medeni Durum	Evli	141	55,3
	Bekar	114	44,7
Eğitim Durumu	Lisans	216	84,7
	Lisansüstü	39	15,3
Branş	Sınıf Öğretmeni	213	83,5
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	24	9,4
	İngilizce	18	7,1
Doğum/Kuşak Aralığı	Bebek Patlaması (1946-1964)	3	1,2
	X Kuşağı (1965-1979)	45	17,6
	Y Kuşağı (1980-1999)	174	68,2
	Z Kuşağı (2000-2012)	33	12,9
Mesleki Kıdem	0-9	144	56,5
	10-19	63	24,7
	20-29	30	11,8
	30 ve üzeri	18	7,1
Yaşanılan Yer	Köy	24	9,4
	İlçe	123	48,2
	İl/Şehir	33	12,9
	Büyükşehir	75	29,4
	Toplam	255	100,0

Veri Toplama Aracı

Araştırmada Hofstede'nin kültür değeri boyutları doğrultusunda Yoo, Donthu ve Lenartowicz (2011) tarafından geliştirilen ve Saylık (2019)'ın Türkçeye uyarladığı "Bireysel Kültürel Değerler Ölçeği" kullanılmıştır. Bireysel kültürel değerler ölçeği, güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm, uzun erimlilik ve erillik boyutlarından oluşan, beşli likert tipine göre düzenlenen 26 maddelik bir ölçektir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler Google form aracılığıyla toplanmış olup SPSS analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin güvenilirliğini test etmek amacıyla güvenilirlik analizi (Cronbach's Alpha) yapıldığında ,927 ile geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır. Verilerin normallik dağılımı incelendiğinde ise çarpıklık (-,536) ve basıklık (,021) değerlerinin ± 1 aralığında olmasına bağlı olarak normal dağılım göstermesi üzerine analizlerde t-testi ve ANOVA gibi testler kullanılmıştır.

BULGULAR

İlkokul öğretmenlerinin bireysel kültür değerleri ve alt boyutlarına ilişkin yanıtlarının toplam puan, ortalama ve standart sapma değerleri incelenmiş, analize ilişkin veriler tablo haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 2: Öğretmenlerin Bireysel Kültür Değerlerine İlişkin Analiz Tablosu

Boyut	Frekans	Toplam Puan	Ortalama	Std. Sapma
Güç Mesafesi	255	545,40	2,13	,78731
Belirsizlikten Kaçınma	255	1011,00	3,96	1,08773
Kolektivizm	255	884,50	3,46	1,02990
Uzun Erimlilik	255	1085,50	4,25	,88386
Erillik	255	678,75	2,66	1,21245
Bireysel Kültür Değeri	255	858,35	3,36	,74545

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin bireysel kültür değerlerinin ölçek genelinde 3,36 ortalama ile "orta düzey"de; uzun erimlilik alt boyutunun 4,25 ortalama ile "çok yüksek düzey"de, belirsizlikten kaçınma alt boyutunun 3,96 ortalama ile "yüksek düzey"de, kolektivizm alt boyutunun 3,46 ortalama ile "yüksek düzey"de, erillik alt boyutunun 2,66 ortalama ile "orta düzey"de ve güç mesafesi alt boyutunun 2,13 ortalama ile "düşük düzey"de olduğu görülmektedir.

İlkokul öğretmenlerinin bireysel kültür değerlerinin orta düzeyde çıkması toplumsal kültürel değere inandığı ve benimsediği; uzun erimlilik alt boyutunun çok yüksek düzeyde çıkması ilkökul öğretmenlerinin geleceğe yönelik planlama, pragmatik olma, çağdaş eğitimle ilgili çabaları teşvik etme gibi yöntemlerden dolayı uzun vadeli bir yönelim duygusuna sahip olduğu; belirsizlikten kaçınma alt boyutunun yüksek düzeyde çıkması ilkökul

öğretmenlerinin belirsiz ya da bilinmeyen durumlarla karşılaştıklarında kendilerini tehdit altında ve endişeli hissettikleri ve bu kaygıyı gidermek için açık talimat ve prosedürleri önemsedikleri; kolektivizm alt boyutunun yüksek düzeyde çıkması ilkökul öğretmenlerinin bireysel hareket etmekten ziyade grupça hareket ettikleri ve grup çıkarlarını ön planda tuttıkları; erillik alt boyutunun orta düzeyde çıkması ilkökul öğretmenlerinin hem eril hem de dişil kültürel değerlere sahip olduğu; ata erkil değerleri ile ana erkil değerlerinin bir arada var olduğu; güç mesafesi alt boyutunun düşük düzeyde çıkması ilkökul öğretmenlerinin toplum ya da örgüt içerisindeki eşitsizliği onaylamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

İlkokul öğretmenlerinin bireysel kültür değerleri ve alt boyutlarının cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, branş, doğum/kuşak aralığı, mesleki kıdem ve yerleşim yeri gibi demografik değişkenlere bağlı olarak ortaya çıkan farklılıkları analiz edilmiş, analize ilişkin veriler tablo haline getirilerek yorumlanmıştır.

Tablo 3: Cinsiyet Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin T-testi Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	F	t	p
Güç Mesafesi	Kadın	129	1,98	,781	,394	-3,192	,531
	Erkek	126	2,29	,765		-3,192	
Belirsizlikten Kaçınma	Kadın	129	3,99	,956	4,358	,454	,038
	Erkek	126	3,93	1,210		,453	
Kolektivizm	Kadın	129	3,31	,898	6,634	-2,388	,011
	Erkek	126	3,62	1,132		-2,381	
Uzun Erimlilik	Kadın	129	4,27	,754	7,183	,335	,008
	Erkek	126	4,23	1,002		,333	
Erillik	Kadın	129	2,27	1,093	1,484	-5,464	,224
	Erkek	126	3,05	1,203		-5,457	
Bireysel Kültür Değeri	Kadın	129	3,25	,617	11,866	-2,492	,001
	Erkek	126	3,48	,843		-2,483	

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile belirsizlikten kaçınma, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında erkek ilkökul öğretmenleri lehine anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmadığı görülmektedir.

Tablo 4: Medeni Durum Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin T-testi Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	F	t	p
Güç Mesafesi	Evli	141	2,12	,813	2,321	-,251	,129
	Bekar	114	2,15	,756		-,253	
Belirsizlikten Kaçınma	Evli	141	3,85	1,234	17,179	-1,794	,000
	Bekar	114	4,10	,858		-1,861	
Kolektivizm	Evli	141	3,43	1,191	20,115	-,498	,000
	Bekar	114	3,50	,788		-,519	
Uzun Erimlilik	Evli	141	4,20	,987	10,182	-1,100	,002
	Bekar	114	4,32	,734		-1,134	
Erillik	Evli	141	2,78	1,267	3,977	1,767	,047
	Bekar	114	2,51	1,128		1,789	
Bireysel Kültür Değeri	Evli	141	3,34	,850	21,217	-,571	,000
	Bekar	114	3,39	,593		-,592	

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin medeni durum değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile belirsizlikten kaçınma, kolektivizm, uzun erimlilik ve erillik alt boyutlarında bekar ilkökul öğretmenleri lehine anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi alt boyutunda anlamlı farklılık oluşmadığı görülmektedir.

Tablo 5: Eğitim Durumu Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin T-testi Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	F	t	p
Güç Mesafesi	Lisans	216	2,12	,812	1,406	-,526	,237
	Lisansüstü	39	2,20	,635		-,623	
Belirsizlikten Kaçınma	Lisans	216	4,02	1,084	1,079	1,999	,300
	Lisansüstü	39	3,64	1,063		2,026	
Kolektivizm	Lisans	216	3,44	1,040	1,245	-,882	,266
	Lisansüstü	39	3,60	,972		-,925	
Uzun Erimlilik	Lisans	216	4,25	,852	,245	,003	,621
	Lisansüstü	39	4,25	1,054		,003	
Erillik	Lisans	216	2,76	1,226	4,937	3,223	,027
	Lisansüstü	39	2,09	,965		3,800	
Bireysel Kültür Değeri	Lisans	216	3,38	,745	,068	,962	,794
	Lisansüstü	39	3,26	,746		,961	

Tablo değerlendirildiğinde ilkököl öğretmenlerinin eğitim durum değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken erillik alt boyutunda lisans mezunu ilkököl öğretmenleri lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Tablo 6: Branş Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin ANOVA Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	Var. K.	KT	df	x^2	F	p	Fark
Güç Mesafesi	(a) Sınıf Öğretmeni	213	2,12	,763	G.İçi	,926	2	,463	,745	,476	
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	2,32	,750	G.Arası	156,520	252	,621			
	(c) İngilizce	18	2,10	1,087	Toplam	157,446	254				
Belirsizlikten Kaçınma	(a) Sınıf Öğretmeni	213	3,96	1,065	G.İçi	,754	2	,377	,317	,729	
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	4,10	,612	G.Arası	299,769	252	1,190			
	(c) İngilizce	18	3,83	1,723	Toplam	300,522	254				
Kolektivizm	(a) Sınıf Öğretmeni	213	3,40	1,043	G.İçi	5,621	2	2,811	2,685	,070	
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	3,85	,786	G.Arası	263,794	252	1,047			
	(c) İngilizce	18	3,72	1,050	Toplam	269,416	254				
Uzun Erimlilik	(a) Sınıf Öğretmeni	213	4,26	,812	G.İçi	14,485	2	7,242	9,922	,000	b>a b>c
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	4,70	,291	G.Arası	183,941	252	,730			
	(c) İngilizce	18	3,52	1,573	Toplam	198,425	254				
Erillik	(a) Sınıf Öğretmeni	213	2,62	1,170	G.İçi	17,656	2	8,828	6,254	,002	b>a b>c
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	3,37	1,224	G.Arası	355,734	252	1,412			
	(c) İngilizce	18	2,12	1,342	Toplam	373,390	254				
Bireysel Kültür Değeri	(a) Sınıf Öğretmeni	213	3,34	,717	G.İçi	4,208	2	2,104	3,871	,022	b>a b>c
	(b) Din Kült. ve Ahl. Bil.	24	3,73	,547	G.Arası	136,940	252	,543			
	(c) İngilizce	18	3,14	1,106	Toplam	141,147	254				

Tablo değerlendirildiğinde ilkököl öğretmenlerinin branş değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile uzun erimlilik ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma ve kolektivizm alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmadığı görülmektedir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post Hoc analizi sonucunda Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmenlerinin diğer branştaki öğretmenlere göre daha uzun vadeli, eril ve bireysel bir yönelim duygusuna sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 7: Doğum/Kuşak Aralığı Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin ANOVA Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	Var. K.	KT	df	x^2	F	p	Fark
Güç Mesafesi	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	4,20	,000	G.İçi	21,450	3	7,150	13,196	,000	a>b
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	2,49	,756	G.Arası	135,996	251	,542			a>c
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	2,00	,672	Toplam	157,446	254				a>d
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	2,16	1,009							b>c
Belirsizlikten Kaçınma	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	5,00	,000	G.İçi	6,881	3	2,294	1,961	,120	
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	3,96	1,147	G.Arası	293,642	251	1,170			
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	3,89	1,116	Toplam	300,522	254				
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	4,25	,789							
Kolektivizm	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	4,83	,000	G.İçi	14,768	3	4,923	4,852	,003	a>b
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	3,78	,794	G.Arası	254,648	251	1,015			a>c
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	3,32	1,102	Toplam	269,416	254				a>d
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	3,65	,719							b>c
Uzun Erimlilik	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	5,00	,000	G.İçi	5,413	3	1,804	2,346	,073	
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	4,22	1,157	G.Arası	193,013	251	,769			
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	4,19	,858	Toplam	198,425	254				
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	4,56	,457							
Erillik	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	1,00	,000	G.İçi	11,728	3	3,909	2,713	,045	b>a
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	2,51	1,004	G.Arası	361,662	251	1,441			c>a
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	2,75	1,250	Toplam	373,390	254				d>a
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	2,50	1,205							
Bireysel Kültür Değeri	(a) Bebek Patlaması (1946-1964)	3	4,19	,000	G.İçi	4,200	3	1,400	2,566	,055	
	(b) X Kuşağı (1965-1979)	45	3,47	,797	G.Arası	136,948	251	,546			
	(c) Y Kuşağı (1980-1999)	174	3,29	,756	Toplam	141,147	254				
	(d) Z Kuşağı (2000-2012)	33	3,51	,556							

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin doğum/kuşak aralığı değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile belirsizlikten kaçınma ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken güç mesafesi, kolektivizm ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post Hoc analizi sonucunda Bebek Patlaması kuşağının X-Y-Z kuşağındaki, X kuşağının ise Y kuşağındaki öğretmenlere göre eşitsizliğe veya otoriteye daha çok çarşı çıktıkları, grupça hareket ettikleri ve grup çıkarlarını ön planda tuttıkları; X-Y-Z kuşağının ise Bebek Patlaması kuşağındaki öğretmenlere göre daha az cinsiyetçi ayrımcılık değerlerine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 8: Mesleki Kıdem Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin ANOVA Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	Var. K.	KT	df	x^2	F	p	Fark
Güç Mesafesi	(a) 0-9	144	2,02	,745	G.İçi	4,668	3	1,556	2,556	,056	
	(b) 10-19	63	2,29	,743	G.Arası	152,778	251	,609			
	(c) 20-29	30	2,26	,829	Toplam	157,446	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	2,33	1,060							
Belirsizlikten Kaçınma	(a) 0-9	144	4,01	,961	G.İçi	6,571	3	2,190	1,870	,135	
	(b) 10-19	63	3,85	1,302	G.Arası	293,952	251	1,171			
	(c) 20-29	30	3,70	1,107	Toplam	300,522	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	4,40	1,114							
Kolektivizm	(a) 0-9	144	3,43	1,021	G.İçi	2,300	3	,767	,721	,541	
	(b) 10-19	63	3,47	1,075	G.Arası	267,115	251	1,064			
	(c) 20-29	30	3,41	,926	Toplam	269,416	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	3,80	1,117							
Uzun Erimlilik	(a) 0-9	144	4,20	,854	G.İçi	2,053	3	,684	,875	,455	
	(b) 10-19	63	4,34	,704	G.Arası	196,372	251	,782			
	(c) 20-29	30	4,20	1,154	Toplam	198,425	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	4,50	1,150							
Erillik	(a) 0-9	144	2,73	1,252	G.İçi	14,102	3	4,701	3,284	,021	a>c
	(b) 10-19	63	2,84	1,106	G.Arası	359,288	251	1,431			
	(c) 20-29	30	2,12	1,037	Toplam	373,390	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	2,29	1,281							
Bireysel Kültür Değeri	(a) 0-9	144	3,34	,708	G.İçi	1,545	3	,515	,926	,429	
	(b) 10-19	63	3,42	,778	G.Arası	139,603	251	,556			
	(c) 20-29	30	3,23	,776	Toplam	141,147	254				
	(d) 30 ve üzeri	18	3,56	,865							

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken erillik alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post Hoc analizi sonucunda 0-9 ve 10-19 yıl mesleki kıdeme sahip ilkökul öğretmenlerinin 20-29 yıl mesleki kıdeme sahip ilkökul öğretmenlerine göre daha az cinsiyetçi ayrımcılık değerlerine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Yerleşim Yeri Değişkenine Bağlı Olarak Ortaya Çıkan Farklılıklara İlişkin ANOVA Analiz Tablosu

Boyut	Grup	f	$\bar{x}$	Ss	Var. K.	KT	df	x^2	F	p	Fark
Güç Mesafesi	(a) Köy	24	2,37	,819	G.İçi	2,517	3	,839	1,359	,256	
	(b) İlçe	123	2,09	,705	G.Arası	154,928	251	,617			
	(c) İl/Şehir	33	2,00	,606	Toplam	157,446	254				
	(d) Büyükşehir	75	2,20	,951							
Belirsizlikten Kaçınma	(a) Köy	24	4,55	,635	G.İçi	13,865	3	4,622	4,047	,008	a>b
	(b) İlçe	123	3,85	1,126	G.Arası	286,657	251	1,142			
	(c) İl/Şehir	33	4,25	,709	Toplam	300,522	254				
	(d) Büyükşehir	75	3,82	1,199							
Kolektivizm	(a) Köy	24	3,43	1,493	G.İçi	,384	3	,128	,119	,949	
	(b) İlçe	123	3,43	,935	G.Arası	269,032	251	1,072			
	(c) İl/Şehir	33	3,51	1,014	Toplam	269,416	254				
	(d) Büyükşehir	75	3,51	1,026							
Uzun Erimlilik	(a) Köy	24	4,64	,420	G.İçi	5,204	3	1,735	2,254	,083	
	(b) İlçe	123	4,15	,933	G.Arası	193,221	251	,770			
	(c) İl/Şehir	33	4,36	,607	Toplam	198,425	254				
	(d) Büyükşehir	75	4,24	,979							
Erillik	(a) Köy	24	3,25	1,450	G.İçi	20,231	3	6,744	4,793	,003	a>d
	(b) İlçe	123	2,72	1,230	G.Arası	353,159	251	1,407			
	(c) İl/Şehir	33	2,84	,894	Toplam	373,390	254				
	(d) Büyükşehir	75	2,29	1,129							
Bireysel Kültür Değeri	(a) Köy	24	3,69	,846	G.İçi	3,528	3	1,176	2,145	,095	
	(b) İlçe	123	3,31	,743	G.Arası	137,619	251	,548			
	(c) İl/Şehir	33	3,45	,501	Toplam	141,147	254				
	(d) Büyükşehir	75	3,30	,784							

Tablo değerlendirildiğinde ilkökul öğretmenlerinin yerleşim yeri aralığı değişkenine göre bireysel kültür değerleri ölçeği geneli ile güç mesafesi, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken belirsizlikten kaçınma ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmaktadır. Oluşan farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Post Hoc analizi sonucunda köyde yaşam sürdüren ilkökul öğretmenlerinin ilçe ve büyükşehirde yaşam sürdüren ilkökul öğretmenlerine göre kuralları veya yönergeleri daha

çok önemsedikleri; köy ve il/şehirden yaşam sürdüren ilkököl öğretmenlerinin büyükşehirde yaşam sürdüren ilkököl öğretmenlerine göre daha az cinsiyetçi ayrımcılık değerlerine sahip olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma bulguları değerlendirildiğinde ilkököl öğretmenlerinin güç mesafesi alt boyutu algısının düşük, belirsizlikten kaçınma alt boyutu algısının yüksek, uzun erimlilik alt boyutu algısının çok yüksek, kolektivism alt boyutu algısının yüksek, erillik alt boyutu ve bireysel kültür değeri algısının orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın da konuyla ilgili çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Arı (2020)'nin sağlıkçılarla yaptığı çalışma sonucunda ölçek genelini orta, uzun erimlilik alt boyutunun çok yüksek, belirsizlikten kaçınma ve kolektivism alt boyutunun yüksek, güç mesafesi alt boyutunun düşük düzeyde çıkması araştırma sonucuna benzerlik göstermektedir. Birsal vd. (2009)'nin kamu ve özel sektör çalışanlarıyla yaptığı araştırmada bireylerin orta düzeyde güç aralığı, toplulukçu özelliklere daha yakın, eril özellikleri ağır basan ve orta düzeyde belirsizlikten kaçınan özelliğe sahip olduğu sonucuna ulaşması araştırma sonucuna örtüşmemektedir. Dalğalı (2020)'nin okul müdürleriyle yaptığı araştırmada güç mesafesi boyutunun düşük, belirsizlikten kaçınma, kolektivism ve uzun erimlilik alt boyutunun yüksek düzeyde olması araştırma sonucuna benzerlik gösterirken erillik alt boyutunun düşük düzeyde olması araştırma sonucuna benzerlik göstermemektedir. Karadağ (2020)'in turizm çalışanlarıyla yaptığı araştırmada güç mesafesi ve erillik-dışılık alt boyutunun yüksek düzeyde çıkması araştırma sonucuna benzerlik göstermezken bireysellik-kolektiflik, belirsizlikten kaçınma, kısa-uzun dönem oryantasyonu ve hoşgörükısıtlılık alt boyutunun yüksek düzeyde çıkması araştırma sonucuna benzerlik göstermektedir. Saylık (2019)'in okul müdürleriyle yaptığı araştırmada ... düzeyde çıkması araştırma sonucuna benzerlik göstermezken güç mesafesi boyutunun düşük, belirsizlikten kaçınma alt boyutunun çok yüksek, kolektivism alt boyutunun yüksek, uzun erimlilik alt boyutunun çok yüksek, erillik alt boyutunun orta düzeyde çıkması araştırma sonucuna benzerlik göstermektedir.

Cinsiyet değişkenine göre ölçek geneli ile belirsizlikten kaçınma, kolektivism ve uzun erimlilik alt boyutlarında erkek ilkököl öğretmenleri lehine anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Arı (2020)'nin yaptığı çalışma sonucunda cinsiyet değişkeninin sadece uzun erimlilik alt boyutunda anlamlı farklılık oluşmadığı ölçek geneli ile diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık oluştuğu sonucu araştırma sonucuna kısmen örtüşmektedir. Dalğalı (2020)'nin yaptığı araştırmada güç mesafesi ve erillik boyutunda farklılık oluşması, belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken kolektivism ve uzun erimlilik alt boyutunda farklılaşma oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Karadağ (2020)'in yaptığı araştırmada güç mesafesi alt boyutunda farklılık oluşması, bireysellik ve uzun erimlilik alt boyutunda farklılaşma oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken erillik alt boyutunda farklılaşma oluşmaması, belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Saylık (2019)'in yaptığı araştırmada belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılaşma olmaması, erillik alt boyutunda farklılaşma olması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, kolektivism alt boyutunda farklılık oluşmaması, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Medeni durum değişkenine göre ölçek geneli ile belirsizlikten kaçınma, kolektivism, uzun erimlilik ve erillik alt boyutlarında bekar ilkököl öğretmenleri lehine anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi alt boyutunda anlamlı farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Arı (2020)'nin yaptığı çalışma sonucunda ölçek geneli ile alt boyutlarda medeni durum değişkeninde anlamlı farklılık çıkmaması araştırma sonucuna kısmen örtüşmektedir. Karadağ (2020)'in yaptığı araştırmada belirsizlikten kaçınma ve kolektivism alt boyutunda farklılaşma oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi alt boyutunda farklılaşma oluşmaması, erillik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Saylık (2019)'in yaptığı araştırmada belirsizlikten kaçınma, kolektivism, uzun erimlilik, erillik alt boyutunda farklılaşma olmaması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Eğitim durum değişkenine göre ölçek geneli ile güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivism ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken erillik alt boyutunda lisans mezunu ilkököl öğretmenleri lehine anlamlı farklılık oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Arı (2020)'nin yaptığı çalışma sonucunda eğitim durumu değişkeninin sadece uzun erimlilik alt boyutunda anlamlı farklılık oluşmadığı ölçek geneli ile diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık oluştuğu sonucu araştırma sonucuna kısmen örtüşmektedir. Karadağ (2020)'in yaptığı araştırmada erillik alt boyutunda farklılaşma oluşmaması, uzun erimlilik alt boyutunda farklılaşma oluşması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, kolektivism, belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılaşma oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Saylık (2019)'in yaptığı araştırmada ... araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivism, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşmaması, erillik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Branş değişkenine göre ölçek geneli ile uzun erimlilik ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşurken güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma ve kolektivizm alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Saylık (2019)'ın yaptığı araştırmada erillik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm alt boyutunda farklılık oluşmaması, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Doğum/kuşak aralığı değişkenine göre ölçek geneli ile belirsizlikten kaçınma ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken güç mesafesi, kolektivizm ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazın da konuyla ilgili çeşitli çalışmalara rastlanmaktadır. Arı (2020)'nin yaptığı çalışma sonucunda ölçek geneli ile alt boyutlarda kuşak aralığında anlamlı farklılık çıkmaması araştırma sonucuna kısmen örtüşmektedir. Dalğalı (2020)'nin yaptığı araştırmada güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken kolektivizm ve erillik alt boyutunda farklılaşma oluşması ve uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Saylık (2019)'ın yaptığı araştırmada güç mesafesi, erillik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılık oluşmaması, kolektivizm alt boyutunda farklılık oluşması, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Kıdem değişkenine göre ölçek geneli ile güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken erillik alt boyutunda anlamlı farklılık oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Arı (2020)'nin yaptığı çalışma sonucunda ölçek geneli ile alt boyutlarda kıdem değişkeninde anlamlı farklılık çıkmaması araştırma sonucuna kısmen örtüşmektedir. Dalğalı (2020)'nin yaptığı araştırmada güç mesafesi ve erillik boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken belirsizlikten kaçınma, kolektivizm, uzun erimlilik boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir. Saylık (2019)'ın yaptığı araştırmada erillik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, kolektivizm, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşmaması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

Yerleşim yeri aralığı değişkenine göre ölçek geneli ile güç mesafesi, kolektivizm ve uzun erimlilik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluşmazken belirsizlikten kaçınma ve erillik alt boyutlarında anlamlı farklılık oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır. Saylık (2019)'ın yaptığı araştırmada belirsizlikten kaçınma alt boyutunda farklılaşma olmaması, uzun erimlilik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmezken güç mesafesi, kolektivizm alt boyutunda farklılık oluşmaması, erillik alt boyutunda farklılık oluşması araştırma sonucuna örtüşmektedir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarından hareketle kültürel değerlerin öğretmenler üzerindeki etkisi düşünüldüğünde kültürel değerlere uygun okul yönetimi sergilenmesi, amaç ve hedeflerin oluşturulması; okul yöneticilerinin olumlu ve ılımlı örgüt iklimi, etkili ve samimi iletişim geliştirmesi, yönerge ve kuralları açık ve net olarak ifade etmesi, bu husustaki kaygıları gidermesi; biz anlayışıyla grup faaliyetlerini desteklemesi, ödül hususunda bireysellikten kaçınması, öğretmenlerin kurumda uzun vadede çalışmasının sağlanması ve adil bir tutum sergilenmesi; cinsiyet hususunda eşitlikçi yönetim sergilenmesi, farklı ölçek çalışmalarının tercih edilmesi, örneklemin çeşitlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Aldemir, M. (2022). Ulusal kültür değerleri bağlamında psikolojik etik iklimin paydaş güveninin oluşumundaki etkisi: Türk sigortacılık sektörü örneği. Doktora Tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arı, M. (2020). Kuşakların iş görme anlayışı ile kültür değerleri arasındaki ilişki. Doktora Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Arslan, A. (2011). Medyanın birey, toplum ve kültür üzerine etkileri. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 1-12.

Aydın, D., & Uçman, P. (2019). Türk toplumunun çalışma yaşamı karakteristiklerinin Hofstede'nin boyutları çerçevesinde incelenmesi. Management and Political Sciences Review, 2(2), 131-151.

Batmaz, O. (2023). Sınıf öğretmenlerinin kültürel değerlere yönelik duyarlılıklarının incelenmesi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21(1), 127-141.

Birsel, M., İslamoğlu, G., & Börü, D. (2009). Kültürel boyutlar içerisinde şekillenen çatışma tarzları. Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi, 10(2), 245-262.

- Bulut, S. (2012). Gazi eğitim fakültesi öğrencilerinin değer yönelimleri. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 1(3), 216-238.
- Ceylan, H., Genç, E., & Akbulut, İ. (2017). Bireysel kültürel değerlerin şikâyet davranışına yönelik tutuma etkisi: Bankacılık sektörü üzerine bir uygulama. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 13(1), 167-180.
- Curkan, S. (2021). Bireysel kültürün online otel rezervasyonu yapma niyetine etkisi. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(45), 353-371.
- Çarıkcı, İ., & Koyuncu, O. (2010). Bireyci-toplumcu kültür ve girişimcilik eğilimi arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir araştırma. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(3), 1-18.
- Dalğalı, F. (2020). Okul müdürlerinin dönüşümcü liderlik yaklaşımları ile Hofstedenin ulusal kültür boyutları arasındaki ilişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Doğan, E. (2015). Siyasal reklamlarda Hofstede'nin kültürel boyutlarının kullanımı: 2014 Türkiye cumhurbaşkanlığı seçimi. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi(48), 39-65.
- Dursun, İ. (2013). Örgüt kültürü ve strateji ilişkisi: Hofstede'nin boyutları açısından bir değerlendirme. Siyaset, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 1(4), 43-56.
- Eğinli, A., & Çakır, S. (2011). Toplum kültürünün kurum kültürüne yansması. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, 3(2), 37-50.
- Göçer, A. (2012). Dil-kültür ilişkisi ve etkileşimi üzerine. Türk Dili, 729(1), 50-57.
- Gökalp, Z. (2022). Türkçülüğün esasları (11 b.). İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Gülmez, B. (2019). Evrensel bir kavram: Kültür; yeni bir bilimsel alan: Kültür tarihi. B. Gülmez (Dü.) içinde, Kültür tarihi (s. 2-20). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Gültekin, N., & Sığırı, Ü. (2007). Bir kültür boyutu olarak "bireycilik-ortaklaşa davranışçılık" ve örgütsel yansımaları. Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 23(2).
- Gümüş, Ö. (2009). Kültür, değerler, kişilik ve siyasal ideoloji arasındaki ilişkiler: Kültürlerarası bir karşılaştırma (Türkiye-ABD). Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadağ, D. (2020). Hofstede'nin kültürel boyutları kapsamında turizm çalışanlarında bölgesel farklılıkların incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Kayış, M., & Akkuş, A. (2020). Hofstede'nin kültür boyutları ve iç girişimcilik ilişkisi. Turkish Research Journal of Academic Social Science, 3(2), 44-52.
- Kiye, S. (2022). Psikanalizde kültür ve birey. Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2), 370-387.
- Kocaoğlu, H. (2007). Toplumsal kültür değerlerinin örgüt kültürüne etkisi Türkiye-İtalya değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Koçer, C., Yeşil, E., & Yürüyen, H. (2019). Ulusal kültür boyutları ile yeni ürün inovasyonu ilişkisi; Türkiye örneği. G. Gürsoy, & M. Ensari (Dü.), IRDITECH 2019 Uluslararası Ar-Ge, İnovasyon ve Teknoloji Yönetimi Kongresi içinde (s. 189). İstanbul: Okan Üniversitesi.
- Küçükkömürler, S., & Aydınli, F. (2019). Kadınların iş yaşamındaki konumunun Hofstede'nin kültür boyutları açısından incelenmesi. İş ve İnsan Dergisi, 6(1), 43-53.
- Öncül, M., Deniz, M., & İnce, A. (2016). Hofstede'nin örgüt kültürü modelinin potansiyel girişimcilerin yetiştiği çevresel özellikler kapsamında değerlendirilmesi. Akademik Yaklaşımlar Dergisi, 7(1), 255-269.
- Saylık, A. (2019). Hofstede'nin kültür boyutları ölçeğinin Türkçeye uyarlanması; geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi, 8(3), 1860-1881.
- Saylık, A. (2019). Okul müdürlerinin paternalist (babacan) liderlik davranışları ile Hofstedenin kültür boyutları arasındaki ilişki. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Şekerli, E., & Gerede, E. (2011). Kültürün EKY'ye etkileri ve Türk pilotların Hofstede kültür boyutları açısından durumları. "İşGüç" Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 13(1), 17-38.
- Şimşek, A. (2018). Araştırma modelleri. A. Şimşek (Dü.) içinde, Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri (s. 80-107). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- Türker, N., & Karadağ, D. (2019). Kültürel farklılıklar: Hofstede'nin kültürel boyutları üzerine Trabzon ve Şanlıurfa illerinde bir uygulama. *Journal of Economy Culture and Society*(61), 271-295.
- Yeşil, S. (2013). Kültür ve kültürel farklılıklar: Liderlik açısından teorik bir değerlendirme. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(44), 52-81.
- Yeter, E. (2007). Kentsel gelişme ve kültür değerleri. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yılmaz, D. (2007). Toplumsal kültürün kurumsal kültür ve insan kaynakları uygulamaları üzerine etkileri: Türkiye'de kurulmuş alman firmalarında bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yüksel, M., & Bolat, T. (2016). Örgütsel politika, Hofstede'in örgüt kültürü boyutları, iş tutumları ve iş çıktıları ilişkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 11(3), 173-204.